

Børne- og Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

Høringssvar fra De Anbragtes Vilkår

De Anbragtes Vilkår (DAV) har den 31. maj 2024 modtaget et høringsbrev vedrørende udkast til Lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om erhvervsuddannelser og forskellige andre love (Folkeskolens kvalitetsprogram) samt et udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen (mulighed for at give karakterer på 6. og 7. klassesetrin).

De Anbragtes Vilkår vil indledningsvis gerne takke for muligheden for at afgive høringssvar til lovændringerne. DAV ønsker generelt et skolesystem som møder alle børn og unge, uanset deres baggrund, med positive forventninger, som kan sætte elevernes eventuelle udfordringer i relation til den kontekst og livssituation de befinder sig i, og som hjælper alle elever med at blive en del af skolefællesskabet.

De Anbragtes Vilkår finder det bl.a. positivt at lovændringerne lægger op til at:

- styrke fællesskabet i klasserne
- styrke inkluderende tiltag som fx tolærerordninger og øget holddannelse

De Anbragtes Vilkår har dog nogle bemærkninger til udvalgte dele af lovforslag nr. 1 (Folkeskolens kvalitetsprogram). DAV forholder sig således ikke til hele lovforslag nr. 1. DAV har derudover et par generelle bemærkninger til det politiske udspil, som ikke er kommet med i lovforslaget. DAV har ingen bemærkninger til lovforslag nr. 2. DAVs bemærkninger uddybes i det følgende.

Afskaffelse af understøttende undervisning

I De Anbragtes Vilkår finder vi det positivt, at der bl.a. lægges op til at skolerne skal binde de ressourcer som frigøres ved afskaffelsen af den understøttende undervisning til en timebank, som bl.a. kan bruges til at etablere tolærerordninger, holddannelse, co-teaching mv. samt til indsatser, der styrker kvaliteten i fritidstilbud. Vi finder det dog bekymrende, at der lægges op til, at en del af de frigjorte ressourcer også vil kunne bruges til indkøb af materialer. De ressourcer der frigøres ved afskaffelsen af den understøttende undervisning skal bruges til at styrke kvaliteten i undervisningen samt til trivselsrettede og pædagogiske aktiviteter. Det er bekymrende, hvis ressourcerne fra den understøttende undervisning ender med at blive brugt til at få skolernes budget til at hænge sammen.

Afskaffelse af centralt krav om lektiehjælp

I De Anbragtes Vilkår ser vi med stor bekymring på afskaffelsen af et centralt krav om lektiehjælp. Lektiehjælp er et af de vigtigste værktøjer, vi har til at sikre elever lige muligheder for at kunne lykkes i skolen. Mange anbragte børn og unge mangler voksne i deres nærhed, som kan hjælpe med lektier. Hvis det centrale krav om lektiehjælp afskaffes risikerer man, at mens nogle elever kan få

hjælp af mor og far, er andre elever i udsatte positioner overladt til sig selv. Alle elever skal have mulighed for at få den hjælp de har brug for. Derfor bør det centrale krav om lektiehjælp ikke afskaffes uden at erstatte det med et alternativ, som kan understøtte de elever, der ikke har mulighed for at få hjælp til lektier derhjemme.

Juniorsemesterlæreforløb i udskolingen

Juniorsemesterlære kan måske være en løsning for nogle elever, som ikke trives i skolen, men vi ser desværre en risiko for at der med juniorsemesterlæreordningen kan skabes et B-hold. Der lægges med lovforslaget op til, at elever i et juniorsemesterlæreforløb skal få en anden afgangseksamen end de øvrige elever. Elever i juniorsemesterlære vil således kun aflægge de obligatoriske bundne 9.-klasseprøver i dansk og matematik. Denne afgangseksamen vil kun give adgang til erhvervsuddannelserne, og ikke til en erhvervsfaglig studentereksamen (eux) eller til de gymnasiale uddannelser. Elever i juniorsemesterlæreordningen som finder ud af, at de gerne vil fortsætte i eux eller på en af de gymnasiale uddannelser efter 9. klasse, vil derfor skulle gå til optagelsesprøve og samtale. Det giver ikke denne gruppe af elever de samme muligheder som deres klassekammerater.

Vi er bekymrede for, at man med forslaget om juniorsemesterlære medvirker til, at nogle elevgrupper skubbes ud af deres klassefællesskab idet de vil være fraværende flere dage om ugen. Folkeskolen bør i stedet arbejde for at kunne rumme flere elever i fællesskabet. I DAV mener vi, at fællesskabet styrkes, når elever på tværs af baggrunde og kompetencer mødes og har en skolehverdag sammen. Vi skal arbejde med at styrke folkeskolens evne til at øge den sociale mobilitet. Mange børn og unge har et liv, hvor deres hjem og hverdag uden for skolen kræver ekstra energi og kan fylde så meget, at det i perioder udfordrer deres mulighed for at følge undervisningen. Deres vilkår for trivsel og læring er dermed ofte ekstra svære. I DAV er vi bekymrede for, at disse elever i stedet for at få den ekstra støtte i klassen som de har brug for til at trives, udvikle sig fagligt og få deres eksamen vurderes egnede til at komme i juniorsemesterlære.

Der skal gøres en indsats for, at alle elever kan tage folkeskolens obligatoriske afgangsprøver. Hvis udfordringer i skolen handler om manglende opbakning og lave positive forventninger, så løses det ikke af et juniorsemesterlæreforløb. Mange anbragte børn og unge samt børn og unge i udsatte positioner kæmper med, at voksne har lave forventninger til dem. Valget om at komme i juniorsemesterlære skal være et reelt eget valg og ikke en konsekvens af lave forventninger og dårlig vejledning, som anbragte børn og unge ofte oplever og udsættes for.

Vi er fortalere for, at der generelt kommer mere praksislæring for alle elever i folkeskolen. Det giver mulighed for at skabe en mere varieret og virkelighedsnær undervisning for alle. En stærk praksisfaglighed må ikke ende med kun at blive et tilbud for skoletrætte elever.

I folkeskolelovens § 9 stk. 4 findes der allerede mulighed for at kunne tilbyde undervisningsforløb i 8. og 9. klasse, hvor praktisk og teoretisk indhold kombineres i en undervisning, der kan finde sted uden for skolen. Vi mener derfor ikke, at der er behov for at udvide ordningen.

Styrket indsats for de mest udfordrede elever i dansk og matematik

I lovforslaget lægges der op til, at skoler kan etablere intensive undervisningsforløb for de mest fagligt udfordrede elever. Vi vil i denne forbindelse opfordre til at ordningen udvides, så skolerne også vil kunne lave intensive undervisningsforløb for elever som har haft meget skolefravær hvilket gør, at de

er gået glip af meget undervisning og derfor har et fagligt efterslæb. Det vil bl.a. komme flere elever der er anbragt til gode, fordi de på denne måde relativt hurtigt vil komme på et fagligt niveau svarende til deres klassetrin og derved vil kunne blive i almenskolen.

Præcisering af regler med henblik på at støtte kan gives til hele klassen

En del børn og unge med anbringelsesbaggrund har brug for at der er en voksen, som tager ansvar for at give dem en hånd ind i skolefællesskabet. Det kan svære svært som elev at føle sig som en del af fællesskabet, hvis man har mange skoleskift bag sig eller ofte har fravær pga. møder med kommunen, psykologsamtaler etc. Vi finder det derfor positivt, at reglerne for støtte præciseres, så der kommer fokus på hele klassen og fællesskabsrettede indsatser fremfor fokus på enkelte elever. Det er derfor også positivt, at støtten både kan have en faglig og social karakter.

Generelle bemærkninger i forbindelse med lovændringerne

12. skoleår gøres til en ret for elever med stort skolefravær

I dag står der i folkeskoleloven § 4, stk. 2 at *Der kan tilbydes elever, hvis udvikling kræver en særlig vidtgående hensyntagen eller støtte, undervisning i 12 år.* Vi opfordrer til, at muligheden for et 12. skoleår gøres til en ret for elever med et stort skolefravær eller stort fagligt efterslæb fx på grund af mange skoleskift, hvis PPR vurderer, at eleven på denne måde vil kunne indhente forsømte timer og derved styrke muligheden for at gennemføre folkeskolens afgangseksamen og lykkedes i uddannelsessystemet. Retten til et 12 skoleår skal således supplere § 5 stk. 5 i folkeskoleloven.

Mange børn og unge med anbringelsesbaggrund kæmper med en manglende sammenhæng i deres skolegang. En stor del har mange skoleskift bag sig, og mange har i perioder ikke haft adgang til at gå i skole pga. deres særlige livsomstændigheder. Hvis en elev fx er gået glip af mange timer i 3. klasse, så er det et højt krav at stille, at eleven skal indhente alle de forsømte timer i 4. klasse – også selvom de vil kunne få supplerende undervisning oveni den øvrige undervisning.

Elevernes rolle i skolebestyrelser og indflydelse på egen skolegang

I De Anbragtes Vilkår finder vi det positivt, at skolebestyrelsen får mere indflydelse. Men vi er bekymrede for, at elevernes stemme i denne sammenhæng risikerer at blive overset. Dette vil være meget problematisk for elevdemokratiet på skolerne. Børn og unge har jf. børnekonventionen ret til at have medbestemmelse og få indflydelse på ting der omhandler dem. Elevernes stemme i skolebestyrelserne bør derfor prioriteres og understøttes aktivt. Skolen er til for eleverne, og indflydelse på eget skoleliv er tæt forbundet med god trivsel.

Med venlig hilsen

Camilla M. Kronborg

Sekretariatsleder i De Anbragtes Vilkår